

49. évfolyam, 2. szám
2020. II. negyedév

Zalaerdő

A ZALAERDŐ ZRT. DOLGOZÓINAK LAPJA

Nyár, szabadság, remények

FOTÓ: MAROS SÁNDOR

A TERMÉSZET A JÁRVÁNYIDŐSZAKBAN IS SZABAD VOLT

6

FÓKUSZ

Fekete Istvánra emlékezünk

8

BERUHÁZÁS

Fejlesztések

11

FAHASZNÁLAT

A fahasználati ágazat első féléves feladatai

Az I. negyedév gazdálkodásának értékelése közgazdasági szemszögből

Az Agrárminisztérium a Társaság 2020. évi Üzleti tervét 8363 millió forint árbevétellel és 700 millió forint adózás előtti eredményelvárással fogadta el. Ez azt jelenti, hogy a tulajdonos a tavalyinál 35,7 százalékkal magasabb eredmény elérését írta elő. A Zalaerdő Zrt. gazdálkodásának eredménye 2019-ben is kimagaslott az állami erdőgazdaságok közül, amihez az egyre romló piaci viszonyok miatt az itt dolgozók hatékony és felelős munkavégzésére ebben az évben különösen szükség volt.

A Zalaerdő Zrt. 2020-ra vonatkozó üzleti tervét csak növekvő árbevétellel és a készletek jelentős csökkenésével tudná teljesíteni, amit a csökkenő fatermekárok miatt az értékesítési mennyiség növelésével lehetne részben biztosítani. Emellett a terv teljesítéséhez a személyi jellegű kiadások csökkentésére is szükség van. A kitűzött magas adózás előtti eredmény elérése érdekében a minimálbér és a garantált bérminimum növekedésén kívül a havi alapbér tekintetében csupán az előző évi szint megtartásával számol a Társaság. A jelenlegi gazdasági folyamatok és az azokra adott válaszok több ponton negatív irányba módosítják elképzeléseinket, emiatt a kafetériajuttatások csökkennek, a dolgozók éves jövedelmének jelentős arányát képező mozgóbér kifizetéséről pedig csak az év végén dönt a Társaság vezetése.

BEVÉTELEK ALAKULÁSA

Az árbevétel márciusban a tervhez képest mindössze 25,1 százalékon teljesült, és 459 millió forinttal alacsonyabb 2019. I. negyed- évéhez képest. Az értékesített fatermek 13.530 m³-rel kevesebb, mint tavaly, a kedvezőtlen eredmény elsősorban a fakitermelési ágazatban elért alacsonyabb árbevétel miatt alakult ki. A keresletcsökkenés elsősorban a tűzifa és a sarangolt iparifa termékeknél érezhető, így az eladott faanyag választék-összetétele jobb lett, mint egy évvel korábban, de csaknem minden termékcsoporthoz értékesítési árban visszaesés tapasztalható. A tavasz folyamán kialakult járványügyi helyzet, és az arra hozott európai szintű kormányzati intézkedések a többi ágazatra is negatív hatást gyakoroltak: a vadgazdálkodás, a fafeldolgozás és a pelletgyártás árbevétele is jóval elmarad az egy évvel korábbitól.

KÖLTSÉGEK ALAKULÁSA

A költségekre áttérve az anyagjellegű ráfordítások (anyagköltségek, vállalkozói díjak, egyéb szolgáltatások díjai) összege az éves szinten tervezett 4275 millió forint-

hoz képest az árbevételnél kisebb arányban, időarányosan teljesültek.

A saját (432 fő) és a közfoglalkoztatott dolgozók (57 fő) éves létszámához összesen 2764 millió forintos személyi jellegű ráfordítást (bérek, juttatások és azok járulékai) terveztünk. Ezen belül a saját dolgozóknak tulajdonos által engedélyezett bérköltség éves összege 2026 millió forint, amiből márciusig 436 millió forintot (21,5 százalék) fizetett ki a cég. 2020-ban bérfejlesztés nem történt, emellett az illetményfa kiadása és a csökkentett összegű kafetériajuttatások elszámolása is a II. negyedévre húzódott át.

ERDŐGAZDÁLKODÁS

Erdei csemetéből a Társaság március végéig 1468 ezer darabot értékesített, az ebből származó 51 millió forint árbevétel 14,6 százalékkal magasabb az elmúlt évinél, és az éves terv 75,3 százalékát érte el. A diszfa értékesítéséből mindössze 730 ezer forint árbevétel realizálódott, ami az éves terv 4,4 százaléka. Az ágazat összesített költségfelhasználása az előző évinél kissé magasabb, de az időarányosnak megfelelő. A földben álló csemetekerti készletek értéke felülmúlja az előző évit. Az ágazat március végén az egy évvel korábbihoz képest egymillió forinttal nagyobb nyereséget ért el.

A mesterséges I. kivitelek és pótlások csökkenő mennyiségének köszönhetően a Társaság erdőfelújítási feladataira 2020-ban az előző évinél 6 millió forinttal alacsonyabb, 545 millió forint költséget tervezett. A március végéig felhasznált 139 millió forint az elmúlt évhez és az időarányoshoz képest is alacsonyabb.

Az Üzleti terv fakitermelést érintő részében az előző évinél több, 342 ezer m³ termelési és mintegy 347 ezer m³ értékesítési mennyiséggel számoltunk, és zárókészlet-csökkenést terveztünk. A tél végére felhalmozódott magas készletek és az értékesítési nehézségek miatt az I. negyedévben 93 ezer m³ kitermelése valósult meg, ami az előző évinél 22 ezer m³-rel kisebb mennyiség. A készletek már-

cus végi volumene az év elejéhez képest 27,8 százalékkal 95.101 m³-re nőtt, amelynek 76,1 százaléka alacsonyabb értékű vastag és vékony tűzifa (apríték-alapanyag).

A fakitermelési ágazat árbevétele a tavalyinál 13.530 m³-rel kevesebb értékesítés miatt 17,4 százalékkal alacsonyabb az elmúlt év azonos időszakának értékét. A március végéig értékesített 67.165 m³ saját fatermek az éves terv 19,4 százalékát teszi ki, az ebből származó 1653 millió Ft árbevétel teljesítése 25,1 százalék. A 24.618 forint/m³ halmozott fatermekátlagár kissé alacsonyabb az előző év azonos időszakához képest. A fakitermelési munkákhoz felhasznált termelési költségek a kisebb mennyiség következtében, elsősorban az igénybe vett szolgáltatások alacsonyabb összege miatt, a tavalyihoz képest csökkentek. Összességében a fakitermelés eredménye 2020 első negyedévében 1081 millió forint, ami 17,6 százalékkal alacsonyabb az elmúlt év azonos időszakához képest.

VADGAZDÁLKODÁS

Az év első három hónapjában a tavalyinál több, 2381 darab nagyvad került terítékre, ami az éves terv 43,4 százaléka. Az ebből származó 187 millió forint vadászati árbevétel ennek ellenére nem éri el az előző évi mértéket, de a tervhez viszonyított 32,2 százalékos teljesítés az egy évvel korábbinál magasabb arány. Az ágazat jelentős árbevétel-csökkenését nem tudta ellensúlyozni az előző évinél alacsonyabb költségfelhasználása annak ellenére sem, hogy 2020-tól a szakmelyzet bérét és juttatásait nem itt számoljuk el, emiatt az ágazati eredmény kevesebb az egy évvel korábbinál. A terület alapú támogatások, a fejlesztési célú pénzeszközök, valamint a diagnosztikai vaddisznókilövések miatti kártalanítások ugyanakkor javították az ágazat márciusi eredményét.

FAFELDOLGOZÁS ÉS PELLETTYÁRTÁS

Az I. negyedévben a Lenti Fűrészüzemben a feldolgozott 4334 m³ saját termelésű alapanyag mennyisége a korábbi évihez képest magasabb, a tervezett 31,8 százaléka. A faipari termékek iránti kereslet változása és az értékesítési nehézségek miatt az ágazat első három havi árbevétele ugyanakkor 40,4 százalékkal alacsonyabb az előző év azonos időszakához képest. A termelési és értékesítési költségek felhasználása a hozamoknál alacsonyabb arányban valósult meg, így az

ágazat negyedévi eredménye elérte az éves terv 26,9 százalékát, de 56 millió forintos összege 47,9 százalékkal alacsonyabb az egy évvel korábnál.

A pelletüzemben előállított fűtőanyag iránti kereslet fennmaradásában bízva tervezéskor mérsékelt növekedéssel számolt a Társaság. A 2020-as árbevételi terv 129 millió forint, amelynek az első három hónapban csupán 13,0 százaléka realizálódott, amely a tavalyinál kevesebb, és elmarad az időarányostól is. Március végéig a pellet értékesítése és felhasználása összesen 326 tonna volt.

KÖZJÓLÉTI, TURISZTIKAI SZOLGÁLTATÁSOK

A Zalaerdő Zrt. közjóléti tevékenységének ráfordításigénye lényegesen meghaladja a tevékenységből származó bevételek mértékét. Ráadásul a járványügyi helyzet miatt bevezetett korlátozó intézkedések a közjóléti szolgáltatások körében már az I. negyedévben éreztették negatív hatásukat. A Zakatoló és a Nyitnikék Erdészeti Erdei Iskolák és a szálláshelyek üzemeltetésének márciusig felmerült összesített költsége 5 millió forint volt, miközben a szolgáltatások ellenértéké-ként 148 ezer forint árbevétel realizálódott. Az egyéb erdei szálláshelyek üzemeltetése márciusig 2 millió forintba került, az eltöltött vendégéjszakákból csupán 353 ezer forint árbevétel keletkezett. Az erdei vasúton az első három hónapban a regisztrált utaslétszám mindössze 453 fő volt. Az arborétumok és parkerdők fenntartása is jelentős feladatot és pénzügyi forrást igényelt. A felmerülő költség az I. negyedévben 6 millió forint volt. A horgászturizmust kiszolgáló létesítmények fenntartására és fejlesztésére a tárgyidőszakban felmerült 364 ezer forint költség mellett az értékesített horgászjegyekből 2 millió forint árbevétel származott. A csónakázótávi kilátóval kapcsolatban felmerült 2 millió forint költséggel szemben a belépőjegyekből 336 ezer forint árbevétel származott. A Társaság közjóléti tevékenysége – amelyet nagyrészt saját forrásaiból finanszírozott – 2020 márciusáig mindent figyelembe véve 23 millió forint veszteséget okozott.

BERUHÁZÁSOK ALAKULÁSA

A beruházások 2020-ra tervezett értéke 1430 millió forint, amelynek egyik jelentős része a Mura Program fejlesztéseinek megvalósítása. Március végéig a beruházások értéke 60 millió forint, amely az éves terv 4,0 százaléka. Ebből épületekre és egyéb ingatlanokra 3 millió forintot, gépekre, járművekre 21 millió forintot, informatikai fejlesztésekre 2 millió forintot költött a Társaság. A fejlesztések előkészítése folyamatban van, a ráfordítások döntő hányada a következő időszakban jelentkezik majd.

Tamás Aliz
közgazdasági osztályvezető
Milei Tünde
tervező-elemző közgazdász

Erdőgazdaságként a járvány idején

Szokatlan, frusztráló néhány hónapon vagyunk túl, nem tudtuk, mi lesz a végkifejlet – lehet, hogy még most sem tudjuk... Rengeteg változást hozott a tavasz a járványhelyzet miatt. Valójában mindannyian kapkodtuk a fejünket, hiszen napi szinten új információkkal (hírekkel és álhírekkel) látott el bennünket a sajtó, a közösségi média, a kormány is sűrűn hozott újabb és újabb intézkedéseket. A Zalaerdő Zrt. igyekezett a helyzethez alkalmazkodni, betartva a rendkívüli szabályokat, rendeleteket.

Március közepétől a Társaság korlátozta a személyes kontaktussal járó értekezleteket, találkozókat, majd ezeket fokozatosan meg is szüntette. Március harmadik hetében esély nyílt az otthoni munkavégzésre, amelyhez az informatikai csoport biztosította a távoli elérhetőséget a kollégák számára a Zalaerdő hálózatához. Ezzel a lehetőséggel a központban meglehetősen sokan éltek. Gál Sándorné Jutka számviteli ügyintéző ennek előnyét és hátrányát is látta.

– Többkörös e-mailes és telefonos egyeztetésre, pluszszkennelésre volt szükség a számlákkal kapcsolatban – magyarázta. – Az viszont, hogy megspóroltam a reggeli készülődéssel, illetve az utazással eltöltött időt, mindenképpen előny volt.

Csányi Anita erdőművelési előadó, egy elsős kislány édesanyjaként nehezen élte meg ezeket a heteket. Nagyrészt otthonról dolgozott, de amikor a feladat úgy kívánta, terepen végezte el munkáját.

– A napirend beosztása nagyon fontos volt ebben az időszakban – bocsátotta előre Anita. – Lizi nevelése, tanítása, a munka és a háztartás együtt rettentő nehéz volt. Általában reggeli után álltunk neki tanulni. Dolgozni sokszor csak úgy tudtam, ha leültem a tévé elé, vagy este, miután elaludt, többször éjszakába nyúlóan. Szerencsére sok segítséget kaptam a férjemtől és a kollégáimtól.

A MUNKA NEM ÁLLT MEG TELJESEN

Az erdészeteknél kevesebben választották, illetve választhatták a home office-t. Mivel a Társaság fő tevékenységeinek munkafolyamatai nem végezhetők otthonról, így a mag- és csemetetermelés, az erdősítés, a fahasználat és a fafeldolgozás – némileg szűkebb keretek között –, de működtek a veszélyhelyzet ideje alatt is.

– A tavaszi munkák a szokásos mederben folytak: az ültetéseket, ápolásokat, szállítást és értékesítést ugyanúgy végeztük, mint bármikor – mondta Gál Sándor, a Nagykanizsai Erdészet kerületvezető erdésze. – A fakitermelésekkel álltunk le, de csupán pár hétre.

Ezt erősítette meg Domján Marcell is,

a Zalaegerszegi Erdészet kerületvezető erdésze, aki hozzátette – csakúgy, mint a többi erdészetnél – Zalaegerszegen sem tartották meg a havi értekezleteket, ahol a mérnökök, illetve minden kerületvezető erdész részt szokott venni. Egyesével, kettesével mentek egyeztetni a kollégák az erdészeti központokba.

KÖZJÓLÉT – RÉSZBEN MŰKÖDÖTT CSAK

A járvány elleni védekezés keretében az állami erdőgazdaságok március 17-től szüneteltették az erdei vasutak személyszállítását, az erdészeti erdei iskolák működtetését, illetve átmenetileg bezárták a turisztikai központokat, szállásokat és a múzeumokat. A Zalaerdő Zrt. e naptól a készpénzforgalmat is korlátozta pénztáraiában, a tűzifáért átutalással lehetett fizetni. A Nagykanizsai Kilátóban megszűnt a készpénzfizetés, kártyával tudtak csak jegyet váltani a látogatók. Körülbelül három hét múlva a kilátókat is lezártuk.

Arborétumaink továbbra is nyitva álltak, hiszen a kormány rendelkezéseinek megfelelően a parkerdők, arborétumok, tanösvények és turistaútvonalak – a járványügyi szabályok betartásával – látogathatók voltak. A Budafai Arborétumba a tavaszi hónapokban ingyenesen lehetett belépni. Itt, illetve a Csácsbozsoki Arborétumban is rekordokat döntögetett a létszám – valószínűleg annak okán, hogy a tavasz megérkezettével az emberek egyre inkább vágytak a friss levegőre, az aktív pihenésre a természetben, nehezen viselték a bezártságot.

MEGELŐZÉS

A Társaság mintegy 3,5 millió forintot költött a járvány elleni védekezésre. Ezt Pölöskei János igazgatási és személyügyi osztályvezető mondta el, aki hozzátette: egyebek mellett gumikesztyűt, maszkot és kézfertőtlenítő szert vásárolt a cég. Dolgozóról, aki megbetegedett volna a járványban, nem tudunk, önkéntes karanténba hárman vonultak tavasszal.

Steyer Edina

Tóth Árpád: ERDŐ

Körül

Minden csendesen, eltelten örül.

A napsütés vidám,

S a forró, sárga ragyogásban

Minden vén tölgy egy víg, élő titán:

Emeli barna karját

Frissen az áldott égbe,

A szent, illatos, teli kékbe,

S rengeti fűrtei zöld zivatarját.

Csend.

Kábult fülem hallani véli

A zengő, örök napot odafent,

Billió mérföldek étherén

Átszűrt, ájultfinom neszét:

Ó, csend beszéde, szent csillagbeszéd!

S körül

Minden csendesen, eltelten örül.

A tömzsi, lustán rezzenő hársak

Illatokkal kenik fénylő, póre testük,

S lábujjhegyen állva karcsú jegenyék

Néznek át felettük,

Túl a hullámló, mély rengetegen,

Néznek, a merengés halk gyönyörétől

Reszketegen.

Jó így csendesen nézni a fákat,

Érezni a derűt, mely mindent áthat;

Titokban éltem is szépen tovább égett,

Mint számban a parázsló szivar,

S tűnődésem is úgy leng, illatos füstje
a létnek,

Mint a napfényben a szivarfüst

Kedves, kék karikáival.

Oly jó így egyszer mélyen örülni,

Fáradt, szegény látásomat

Zöld pázsitkendőbe törülni,

Aztán lehunyni a szemem egy percre,

Míg az élet kis, nyomorú perce

Ezer évvé ringatja magát,

S kinyitni aztán

S nézni ezer évvel öregebben,

Túl szerelmeken, búkon, bölcsen, szeb-
ben

A nap örökké fiatal

Nagy, zengő aranycsillagát!

(1913)

A letenyei erdők szolgálatában

Gyermekkorát Kemeneshögyészen töltötte, az erdész pályára családi indítatása nem volt, édesapja agronómusként, édesanyja üzemikonyha-vezetőként dolgozott. Hiába vették fel egy jó nevű budapesti gimnáziumba is Teke Jenőt, mégis a soproni Roth Gyula Erdészeti Szakközépiskolát választotta – nem kis részben a kedvelt Fekete István-könyvek hatására.

Egy véletlen folytán a Letenyei Erdészet-hez hozta a jószerecse nyári gyakorlatra, és ez – úgy látszik – meg is pecsételte sorsát. Az egyetem elvégzése után itt lett gyakornok, műszaki vezető, erdészeti főmérnök, ágazatvezető, erdészetigazgató – egészen nyugdíjba vonulásáig itt dolgozott. Élete párját is a munkahelyén találta meg, Marika az erdészet főkönyvelője volt.

Teke Jenővel arról beszélgettünk, egészen kivételes, hogy valaki egész pályafutását egyetlen erdészetnél töltse.

– Nem volt ez annyira természetes, pár éves gyakorlat után a Nagykanizsai Erdészethez kértem magamat, de a helyi pártbizottság annyira „ragaszkodott” munkámhoz, hogy nem mehettem el. Később persze nem is bántam, mert elkezdődött a furnérüzem építése, és az akkori erdészetvezető, Rodek Márton figyelmét az kötötte le, és engem „hagyott” dolgozni.

A Letenyei Erdészetnél a fahasználati ágazatot irányította egészen igazgatói kinevezéséig.

– A 37 év alatt ez a munka nagyon sokat változott. Kezdetben három fogatos és kettő LKT-s brigád végezte a fakitermeléseket, de a gépes brigádnál is volt ló a rakodói munkához. Mondanom sem kell, hogy mindannyian saját dolgozók voltak. Erdészetünknel alakult

meg az első „maszek” brigád. Ma pedig csak vállalkozókkal dolgozunk különböző korszerű gépekkel. A lovak szépen lassan eltűntek az erdőről, de egy vállalkozónk alkalomadtán még vállal fogatos gyéritést. A mi erdészetünk-nél a fahasználat sem volt sablonos, hiszen véghasználataink jelentős része felújítóvágás volt, nem pedig egyszerű tarvágás. Egyszer megtörtént, hogy egy tarvágáshoz szokott somogyi vállalkozó kért nálunk munkát. Miután végighallgatta az irányított döntésről, újulat kíméletéről, kijelölt közelítőnyomokról szóló intelmeket, megvakarta fejét, és azt mondta: Mérnök úr, de komplikált erdeje van magának!

Megkérdeztem Jenőt, hogy szerinte mi az, amiben leginkább változott a munka az erdészetnél az idők során. Meglepetésemre nem a korszerű gépeket, a felgyorsult kommunikációt vagy a napról napra változó piaci igényeket említette, hanem a bükkösök egészségi állapotát. Húsz-harminc éve még nagyítóval kellett keresni erdeinkben a megfelelő bükk-

újulatot, ma pedig a kiritkult koronáknak köszönhetően még a 70–80 éves bükkösökben is embermagasságúak a csemeték, a véghasználati korú erdőkről nem is beszélve. Szerinte erre a kihívásra nem tudott a szakma megfelelően reagálni. Pályafutásából arra a legbüszkébb, hogy a maga mögött hagyott erdők miatt nem kell szégyenkezni, azok minősége és fajajösszetétele jobb lett a megörökölt-nél, valamint az erdészet pénzügyi eredménye – talán nem kis részben az ő munkájának köszönhetően –

Teke Jenő

mindig a legjobbak között volt.

Nyugdíjas éveire aktív pihenést tervez: vadászik, horgászik, kertészkedik, és tervei szerint elolvassa azokat a könyveket, amelyekre eddig nem jutott ideje.

Teke Jenőnek vidám és tartalmas nyugdíjas éveket és jó egészséget kívánunk!

Gyergyák Lajos erdészetigazgató

Felélesztették a hagyományokat

A szentpéterföldei és a keszthelyi Festetics trófeaszemle, a SEFAG Zrt. trófeabemutatója és a Zalaerdő Zrt. társas vadászatai – néhány olyan program, ahol a Zala Vadászkiért Egyesület minden évben megcsillogtatja tudását. Az egyesület alakulásáról, történetéről Kárpáti János és Bakcsa Zoltán alapító tagokkal beszélgettünk. Vadászati kultúránk, hagyományaink régi időkre nyúlnak vissza. Az elejtett vad előtti tisztelet, az átélt élmények újra felidézése az igaz vadász egyik alapvető ismerve.

A terítékre került vad előtti tisztelgésnek meghatározó eleme a tűz és a zene, amelyek hangulatot teremtenek és érzelmeket gerjesztenek. Az elejtett vad mellett felhangzó Hallali a végtisztesség megadásának módja, amely egyszerre méltó búcsúzás a vadtól, és tisztelgés a változatos természeti környezet szépsége előtt. Minden vadászható vadfajnak megvan a tisztelgő szignálja, de az általános kürtjelek (üdvözlés, ébresztés) mellett a társas vadászat kezdetét és végét is kürtjelek jelzik.

Csaknem harminc éve, hogy Feiszt Ottó – aki akkor vadászati felügyelő volt a Zalaerdő Zrt.-nél – felkarolta a vadászati kultúra felélesztését, támogatta, hogy azok a kollégák, akiknek kedvük és tehetségük van, kezdjenek el kürtön tanulni.

– A kürtölés 20. századi bölcsője Baranyában volt – kezdte a történetet Bakcsa Zoltán. – Agyaki Gábor, a mostani Vadászati Kulturális Egyesület Vadászkiért Egyesületének elnöke indított egy tanfolyamot, amelyen egymástól függetlenül vettünk részt, és tanulunk meg játszani. Amikor már mindannyian rendelkezünk megfelelő tudással, együtt

alapítottunk Zala Vadászkiért Egyesület néven.

Az egyesület Nyúl András – aki azóta Somogyba igazolt – vezényletével alakult, alapító tagjai között volt Bakcsa Zoltán, Dobó Gábor, Kárpáti János, Kósa György és Rákos Béla. A tagok az idők során folyamatosan cserélődtek, jelenleg négy oszlopos tagja van: Bakcsa Zoltán és Kárpáti János mellett Gyula-

vári Adrien és ifj. Horváth János, esetenként Egle Zoltán zenél még a csapattal. A hölgy kivételével – aki zenész – mindannyian aktív vadászok, hivatásos vadászok vagy erdészek.

– A kezdetekben mindannyian Fürst Pless kürtön játszottunk, majd a fejlődés is arra az útra vitt bennünket, hogy a nagyobb, mélyebb és lágyabb hangzású parforce kürt mellett döntsünk – magyarázta Kárpáti János. – Ez akkor fogalmazódott meg bennünk, amikor Laßnitzthalban jártunk egy kürtös találkozón. Ezen a tanulmányúton találkoztunk szlovén, német és cseh kürtösökkel is, akiknek a kultúrájában sosem hagyott alább a kürtölés. Nálunk Mátyás király idején már használtak vadászatokon kürtöt, aztán ez a tevékenység elsorvadt jó ideig. Ezen a találkozón határoztuk

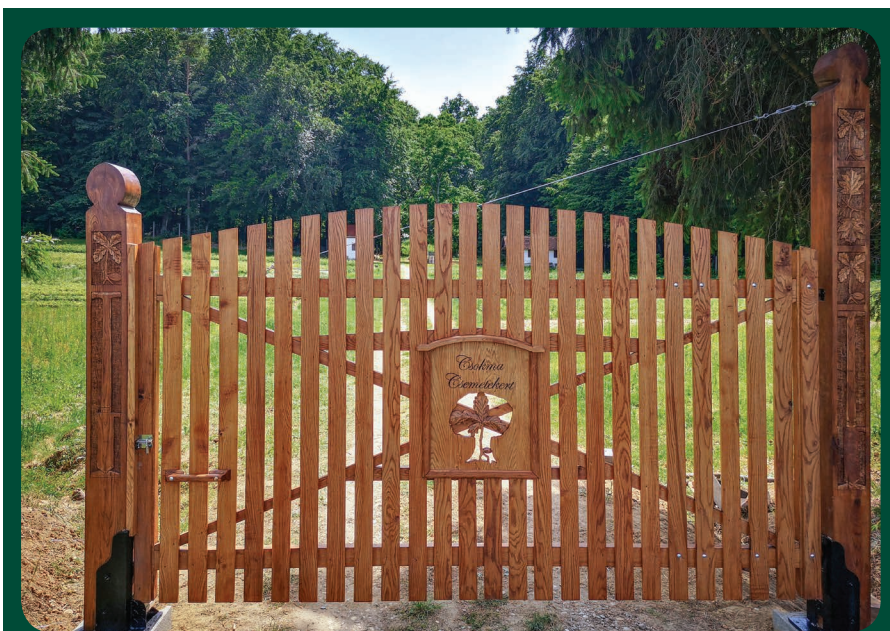
el, hogy kürtöt váltunk, és megcélozzuk az egyre jobb minőséget. Konfliktushoz is vezetett a csapaton belül, hogy azt mondtuk, aki nem gyakorol, és nem törekszik a minőségre, annak nincs itt helye.

A csapatban most már mindenki parforce kürtön játszik, és az ismert terítékszignálok mellett saját szerzemények is hallhatók. A vadászkiért egyesület jelenlegi vezetője, Kárpáti János ugyanis vadászkiért szignálokat komponál, és ezeket rendre elő is adják. A Zalai vadászinduló, a Gyöngyvirág és a Tavaszi alkony mind-mind a komponista kreativitását hirdetik.

– A 2000-es évek elején Agyaki Gábor szervezett egy minősítő versenyt, ahol mi nem a szokványos német szignálakkal indultunk, hanem Jani saját szerzeményeivel – mesélte Zoltán. – Óriási sikert arattunk, azonban a létszám miatt csak B minősítést szereztünk. A limit öt fő volt, mi pedig akkor hárman voltunk csak.

A fent említett létszám nem csak a minősítő versenyen okozott gondot, mint elmondták, nem nagyon van utánpótlás, sokan csak belekezdnek a kürtölésbe, de nincs igazán motivációjuk folytatni. Ettől függetlenül bíznak benne, hogy ez a hagyomány nem merül ismét feledésbe...

Steyer Edina

Tölgyfából készült az a kapu, amelyet Hóbor Tibor, Kárpáti Hunor és Kárpáti János 2020 májusában és júniusában faragott a Csokmai Csemetékert bejáratához. Központi motívuma egy nagy tölgy sziluettjét ábrázolja, amelynek közepén egy tölgy csírcsemete helyezkedik el – szimbolizálva az élet folytonosságát. Két oszlopán ugyancsak tölgy csírcsemetét, barkócaberkenyét, illetve a csemeték ültetéséhez szükséges eszközt, az ékásót láthatjuk.

Fekete Istvánra emlékezünk

SZÜLETÉSÉNEK 120., HALÁLÁNAK 50. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL

Megtisztelő feladat, egyben reménytelen vállalkozás, hogy e rövid tisztelegő írás keretében érdemben lehessen méltatni minden időök egyik legolvasottabb magyar íróját, Fekete Istvánt, azt a sokoldalú, kiváló embert, akinek gyönyörűségei természeti könyvei, elbeszélései nemzedékek sokaságának adtak és adnak ma is olyan életre szóló élményeket, amelyek megőrzendő, becses szellemi értékeink közé tartoznak.

A fenti évfordulók kedves, egyben jó alkalmat kínálnak számunkra, hogy csokorba kössük – természetesen a teljesség igénye nélkül – a kiváló író erdészszívekhez külön is közel álló életét, halhatatlan munkásságát.

Fekete István 1900. január 25-én egy Kaposvárhoz közeli falucskában, az ósidők óta lakott Göllében látta meg a napvilágot. A kis település – a monda szerint – IV. Béla királyunk lováról kapta a nevét, akinek koronás gazdája a tatárok elől Dalmácia felé menekülve, e kies vidéken pihent meg. Édesapja, Fekete Árpád a falucska nagy tekintélyű igazgató-tanítója, a mester úr egyenes jellemű, igazságosan szigorú, a fegyelmet felettébb megkövetelő ember, aki nemcsak tanító, hanem nagy tudású gazdálkodó is. Egyéb tevékenységek mellett meghonosította falujában a bonyhádi magyartarka szarvasmarhát, s velük országos sikereket ért el. Nagy tapasztalatait örömmel osztotta meg a gölleli parasztemberekkel, akik ezért külön is tisztelték.

Fekete István édesanyja, Sipos Anna egy nagyon becsületes, szorgalmas, anyai ágon lengyel ősöket felmutató marcali erdész lánya. A kis Istvánka a gölleli szülőházban apai nagyannyjával, az általa legjobban szeretett, De la John Betti mamájával lakott közös szobában, akinek francia nagyapja a francia forradalom idején hagyta el országát, s kalandos hányattatásai után Magyarországon talált végre új hazára. Betti nagymama gyakran megvédte rosszcsonot unokáját a kemény apai szigortól, lebilincselő történetei igen jó hatással voltak a nyiladozó gyermeki értelemre. „Szeretek nagyanyámmal lenni, mert ő csodálatos meséket tud, amelyeket igaznak érzek.” Meséi gyakran a francia családi vonal kalandos és romantikus történetei voltak, amelyek bizonyára hatással lesznek majd az író, Fekete István történelmi jellegű regényeire.

Az édesapjának megalkuvás nélküli, poroszos keménysége végigkísérte a kis Istvánka első tíz esztendejét, akit önmagához hason-

lónak, emberi tulajdonságainak, értékeinek továbbvivőjévé kívánt nevelni. A gyermek – mindezek ellenére is – boldog gyermek-kort tudhatott magának, sok hasonló korú kispajtása társaságában.

Gölle és közvetlen határa, a Kácsalja nádasai, annak vízi állatai, a tágas rét, s nem utolsósorban az erdő, annak vadregényes, romantikus világa, a sok érdekes színes máddal rengeteg felfedezésre váró élményt adott és kínált a cseperedő gyermek kíváncsiságának, amelyek így igen korán elvezették a fenséges természet szünni nem akaró csodálatához, majdani természeti regényeinek gyönyörűségei történeteinek.

A rajongó olvasók mindezeknek köszönhetik, hogy az író, Fekete István kedves kis állathősei örökre halhatatlanná váltak, itt élve ma is a mindennapokban, hogy sok-sok bölcseséget, tanulságot, néha kis ravaszságot, és nem utolsósorban vidámságot lopjanak a szertetre éhező emberi szívekbe. Pilinszky János szerint: „...mindnyájunkban jobba teszik a legnagyobb tévelygőt: az embert.”

Tízéves korában, alsóbb iskoláit befejezve, egy új világ kezdődött számára. Elkerült Kaposvárra, ahol tanulmányait folytatta. A világháború vége felé önként bevonult katonának, majd 1918 elején hadiériettségít tett. Még állományban maradó katonaként 1923-ban beiratkozott a Debreceni Gazdasági Akadémiára, de visszavágyva a Dunántúlra, 1924 elejétől már a hasonló képzést adó Magyaróvári Magyar Királyi Akadémián folytatta tanulmányait, szintén katonaként. Végzése után, végre megvált a katonaságtól, s Bakócára került segédgazdatisztnék. Itt gróf Majláth György alkalmazottjaként ismerkedett meg Piller Edittel, az ottani orvos leányával, akivel 1929 decemberében házasságot kötött. A grófi birtokon sajnos nem volt előrelépéséhez lehetőség, ezért a tehetségesnek tartott fiatal szakember, gazdája, a gróf meleghangú ajánlólevelével Ajkára került, egy Nirnsee Ferenc nevű, holland származású disznókereskedőből idővel gazdag földbirtokossá avanszált, mellesleg igen rosszindulatú, állandóan gyanakvó személyhez, akinek áskálódásai ellenére is fellendítette a kor színvonalát meghaladóan birtokát. Például búzavetőmagot nemesített, kiváló tenyészállatokat nevelt, saj- és te-

jüzetet, majd szeszfőzdét is létesített. Edit leánya és István fia a '30-as évek elején itt születtek, Ajkán.

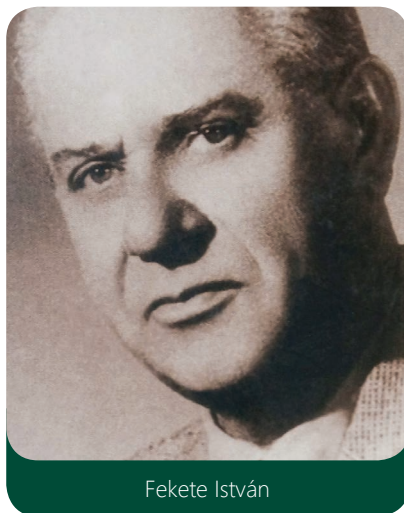
A hatalmas birtok határa, amelyet nap mint nap végigjárt – legtöbbször lóháton közlekedve – terített asztalt kínált korán kialakult vadászszenvedélyéhez, amelyet a hátáról elmaradhatatlan vadászpuskája is nyomtatékosított. Közben egyre nagyobb kedvet kapott, hogy gondolatait írásban is rögzítse, így nem véletlen, hogy felnőttkorának első írásai vadászati jellegű témákkal foglalkoznak, s a Kittenberger Kálmán szerkesztette neves vadászati folyóiratban, a NIMRÓD-ban jelentek meg. Ezek csakhamar életre szóló barátságot alapoztak meg a nagytekintélyű szerkesztővel – szeretett Kittyjével – a híres Afrika-vadászsal és íróval, akinek halála után életrajzát is megírta. Ő volt az első egyike, aki felhívta Fekete István figyelmét, hogy olyan írói talentummal áldotta

meg a sors, amelyet vétek lenne elherdálni. Ez idő tájt, a '30-as évek első felében datálódó írói munkássága olyan neves vadászok és vadászírók megtisztelő barátságát hozták el számára, mint gróf Széchenyi Zsigmond, Csathó Kálmán, a Magyar Színház főrendezője, Láng Rudolf (Sólyom), a magyaróvári civil piarista tanár, akit a magyar vadászat és vadászok lelkiismeretének tartottak, vagy az erdélyi gróf Wass Albert.

Írásai soha nem mentek mélyen lelkiismeretes szakmai munkájának rovására, bármennyire is szeretete volna azt műveletlen munkaadója bizonyítani, mert azokra az éjszakái és kevés szabadsága adtak lehetőséget.

A magyar irodalom igazi berkeibe való bebocsájtást első regénye, A koppányi aga testamentuma hozta el számára 1936-ban, amellyel első lett az Országos Gárdonyi Géza Irodalmi Társaság regény pályázatán. Három évvel később, 1939-ben a Királyi Magyar Egyetemi Nyomda pályázati kiírásán újabb regénye, a Zsellérek „tarol”, amely 1944-ig hét kiadást ért meg.

Első kisállatregénye, a Csi – Történetek állatokról és emberekről – 1940-ben jelent meg, benne a Vukkal. Ezt egy igen sikeres színdarabja követte, Hajnalodik címmel, amelyet Budapesten nagy sikerrel játszottak. Hasonló, nagy sikert hozott számára a Dr. Kovács István című film forgatókönyve is. Ez az esztendő külön is emlékezetes maradt

Fekete István

Fekete István szobra a Bánokszentgyörgyi Erdészet központjának udvarán

számára, beválasztották a legrangosabb hazai irodalmi testületbe, a Kisfaludy Társaságba, s az ország legjobb tizenöt írója között tartották számon, ugyanakkor végleges törésre került sor munkaadójával, aki nem tudta elviselni, hogy gazdatisztje országos ismertségű író lett. Fekete István megfogadta barátai tanácsát, állásából felmondott, bár munkaadója egy gyors távirattal úgy állította be, hogy ő küldte el gazdatisztjét.

Barátai ajánlatára családjával Budára,

Sas-hegyre költözött. Így tizenhárom év után – mély szomorúsággal a szívében – elhagyta az általa irányított és a szívéhez nőtt birtokot és embereket. Hogy ez mit jelentett számára, azt az 1947-ben megjelent Gyeplő nélkül című regényéből ismerjük: „... látja az elhagyott határt, lovai okos, szép szemét, a nyárfás utakat, lát mindenkit és mindent, de a szálak nem szakadtak el, most érzi csak, mert gyökerük a szívében van... és nem szakadnak el soha-soha.”

Barátai segítségével a Földművelésügyi Minisztériumban helyezkedett el, ahol előadóként mezőgazdasági témakörökben forgatókönyveket és tudományos ismeretterjesztő filmek anyagát írta, megbecsült elismertséggel. Már Budán készült el második történelmi regénye, a Végtelen út, s itt született a Hajnal Badányban című regénye is, amely igazából romantikus történelmi idill.

Az 1945-öt követő évek alapvető változásokat hoztak életében. Könyveinek jó része indexre került, s a politikai rendőrség váratlanul igen súlyosan bántalmazta, egyik szemét kiverték, veséjét pedig szétverték. A családjának szigorúan hallgatni kellett a tragikus eseményről. A fordulat éve után, 1949-ben állásából is elbocsájtották, s nyugdíjazták. Újabb megaláztatásként kizárták a Magyar Írók Szövetségéből. Mint istenhívó embernek, írásait csak egyházi újság, Az Új ember és a Vigilia folyóirat közölte, kis megélhetést biztosítva családjá számára.

Hányattatásai után, 1951 őszén örömmel vette, hogy tanári állást kapott a kunszentmártoni Halászmesterképző Iskolában. Itt írta a Halászat című nagysikerű, máig aktuális szak-, illetve tankönyvét. Kunszentmártonban írta megkapóan szép állatregényei közül a Lutrát és a Kelét is.

Később, 1955-től olvadni kezdett a jég, a kitaszíttóság körülötte is, és sorjában jelentkezik újabb és újabb könyvekkel, így a kutyahűség mintaképével, a Bogánccsal, majd az írói életművében kiemelkedő helyet elfoglaló Tüskevárral és a Téli berekkel, amelyért 1960-ban József Attila-díjjal tüntették ki.

Az 1960-as évek második felében egészségi állapota jelentősen romlott, 1968-ban szívinfarktust kapott. Váratlan születésnap meglepetésként 1970 januárjában – talán a hatalom szegyenkező kárpótlásként – a Munka Érdemrend arany fokozatával ismerte el életművét, ám még ez év június 23-án egy újabb szívinfarktus már végzetes volt számára. Így utolsó regénye, a Ballagó idő posztumusz műként tudott csak megjelenni. A Farkasréti temető lett nyugóhelye három és fél évtizedig, amikor is felesége korábbi kezdeményezését teljesítették, és a halhatatlan emlékü író 2004. augusztus 14-én újratemetették szerett szülőfalujában, a göllei temetőben, így végleg hazatért, mert ahogy fia mondta: „...egyedül Göllében érezte jól magát.”

Dr. Baráth László

Agrárminiszteri elismerést kapott Gráczki Elemérné és id. dr. Páll Miklós. Társaságunk nyugalmazott munkatársainak több évtizedes munkáját ismerték el az 1848/49-es forradalom és szabadságharc évfordulója, március 15-e alkalmából.

Miniszteri Elismerő Oklevelet kapott Gráczki Elemérné, Juci. A Nagykanizsai Erdészet gazdasági vezetője több mint négy évtizedes tevékenységéért, innovatív vezetői munkájáért nyugdíjba vonulása alkalmából kapta az elismerést.

A Miniszteri Elismerő Oklevelet a 25/2015 (V. 27.) FM-rendelet 27. paragrafusa alapján az agrárminiszter irányítása alá tartozó ágazatok területén dolgozók kaphatják meg példamutató, eredményes tevékenységért az erdők világnapja, a pedagógusnap, a meteorológiai világnap, a Föld napja, a környezetvédelmi világnap, március 15-e, augusztus 20-a, október 23-a, nyugállományba vonulás, nagyobb teljesítmény elismerése, valamint szervezetek jubileuma alkalmából.

Nagy István agrárminiszter az Életfa Emlékplakett arany fokozatát adományozta dr. Páll Miklós nyugalmazott erdőművelési

Gráczki Elemérné férjével, aki szintén a Zalaerdőtől vonult nyugdíjba, kerületvezető erdészként

Miniszteri elismerések

osztályvezető-főmérnöknek. A szakember a több évtizedes innovatív erdőfelújítási, vadgazdálkodási munkájáért, a nagyüzemi csemetetermelés terén elért eredményeiért kapta a kitüntetést.

Az Életfa Emlékplakettet a 25/2015 (V. 27.) FM-rendelet 26. paragrafusa alapján az agrárminiszter irányítása alá tartozó

ágazatok területén végzett lelkiismeretes és becsületes munka, eredményes életút elismeréséül kaphatja az a szakember, akit két különböző forrásból egybehangzó ajánlással javasolnak. A kitüntetettek a születési év kerek évfordulóján kapják e díjat, az arany fokozatot 90 évesen.

Szívvel gratulálunk mindkettejüknek, további szép nyugdíjas éveket és jó egészséget kívánunk!

Az országos járványügyi helyzet miatt a március 15-i nemzeti ünnep alkalmából adományozott állami, minisztériumi, illetve a március 21-i erdők nemzetközi napja alkalmából adományozott minisztériumi szakmai kitüntetéseket átadó ünnepségek elmaradtak. Az erdész kitüntetettek névsorát a Magyar Közönyben és az Agrárminisztérium honlapján megjelentek alapján közölte az Országos Erdészeti Egyesület. A díjak tényleges átadására tervezetten a járványügyi veszélyzet feloldása után kerül sor.

Steyer Edina

Id. Páll Miklós fiaival, Miklóssal és Tamással (balról jobbra)

A BUDAFAI ARBORÉTUM
ÚJ FOGADÓÉPÜLETE

FOTÓ: CZIGÓTH SÁNDOR

A BUDAFAI ARBORÉTUM
ÚJ FOGADÓÉPÜLETE

A közeljövőben korszerű, csodaszép fogadóépülettel várja a látogatókat a Buda-fai Arborétum. A Mura Program keretében az építési munkálatok 2018 októberétől 2019 novemberéig tartottak. A kétszintes épület a korszerű építőanyagokból, modern technikával készült. A hiánypótló, 245 négyzetméter alapterületű fogadóépület nem csak a látogatók beléptetésére szolgál majd, kiállítótér és rendezvényterem is helyet kapott benne. A belsőépítészeti munkálatok, illetve a kiállítás berendezése – amelynek fő témája a gombák – tavasszal befejeződtek.

KISTOLMÁCSI HORGÁSZLAK

A Kistolmácsi-víztározó délkeleti sarkán korábban egy egyszerű kis büféépület állt hosszú évekig. Ennek helyére egy könnyűszerkezetes, korszerű, saját stéggel rendelkező horgászlakot épített a Zalaerdő Zrt. A három férőhelyes épületben a hálótér mellett egy melegítőkonyha, valamint egy kis fürdőszoba kapott helyet. A tó fölé

Fejlesztések

nyúló, faburkolatos stég egyidejűleg 4–6 horgászbot használatára alkalmas, fedett kiülővel rendelkezik esős idő esetére. A horgászlakhoz egy faburkolattal körbevett tárolókonténer is tartozik, ahol a vendégek a saját felszerelésüket is tudják tárolni az igénybe vehető kerti bútorok mellett. A férőhelyek számának megfelelő gépkocsi elhelyezése a területen belül megoldható. Összességében a komfortos épület a horgászat szerelmesei és családok számára is remek kikapcsolódási lehetőséget nyújt.

KISTOLMÁCSI ERDEI LAK

A Kistolmácsi-víztározótól északra, a Csömödéri Állami Erdői Vasút végállomásával szemben, az erdő szélén található, a kezdetektől közkedvelt turistaházat újírtottuk fel. A teljes belső átalakítás megduplázta a férőhelyek számát, így már nyolc fő elhelyezésére van lehetőség, két különálló lakrészrel. Az egybenyitható

belső tér révén az épület nagyobb baráti társaságok számára is igénybe vehető. Mindkét apartman két szobával, saját konyhával, étkezővel, fürdőszobával és külön bejárattal rendelkezik. A kisebb alapterületűhöz egy erdőre néző fedett terasz, a nagyobbikhoz egy fa nyílászárókkal körbevett, az év minden szakában használható télikert tartozik. Az erdei lak egy, a télikerthez kapcsolódó közösségi helyiséggel is rendelkezik, ahol egyidejűleg elegendő hely biztosított az összes vendég számára. Ideális hely turistáknak, csendes környezetre vágyó családoknak és baráti társaságoknak egyaránt.

A felújítás a Téry Ödön Nemzeti Turistaház-fejlesztési Programnak köszönhetően valósult meg.

A fogadóépület átadása július 23-án, a turistaházaké augusztusban lesz.

Lesták Attila építési előadó
Steyer Edina PR-előadó

KISTOLMÁCSI ERDEI LAK

KISTOLMÁCSI HORGÁSZLAK

Pap helyett erdész lett belőle

Életének egyik mérföldköve volt, amikor a katonaság után a Zalaerdőhöz jött dolgozni. Igaz, először csupán a 1. sz. Nagykanizsai Erdészethez tartozó gépüzemben kapott munkát, de később sikerült megvalósítani álmát: erdész lett. A kiskanizsai születésű Magyar Lajossal a Bajcsai Csemetekertben beszélgettünk, amely az idők folyamán a szíve csücske lett.

– Édesanyám nagyon örült, amikor a kiskanizsai általános iskola után – egy osztálytársam hatására – az esztergomi Temesvári Pelbárt Ferencs Gimnáziumba jelentkeztem. Hithű katolikus lévén titkon remélte, hogy pap lesz belőlem, de már az első évben megmutatkozott, hogy ez hiú remény volt a részéről – mondta mosolyogva Lajos. – A gimnázium után a nagykanizsai Polai János Szakmunkásképző Intézetbe jártam, mechanikai műszerész végzettséget szereztem. Ezután vonultam be katonának másfél évre.

A természetet már gyermekként is nagyon szerette, kiskanizsai pajtásaival rendszeresen kijártak az Alsónyíresi kerületbe, illetve Gördvénybe. A katonaság után pedig döntenie kellett, hol dolgozzon. Az, hogy nem lép kőműves édesapja nyomdokaiba, már korábban eldőlt. Három bátyja közül egyikük akkor már a Zalaerdő jogelődjénél dolgozott, illetve katonatársai között is volt, aki a Zalaerdő kötelékébe tért vissza a szolgálati időszakot követően. Az ő történeteik inspirálóan hatottak számára.

– Az 1. sz. Nagykanizsai Erdészethez tartozó gépüzembe – Szmodics Imre és Büki József mellé – vett fel Spingár Ferenc, az akkori erdészeti igazgató 1987 júniusában, egyelőre ott volt hely, de már az elején tudtam, hogy erdész szeretnék lenni. Elkezdtem munka mellett újra tanulni a szegedi Kiss Ferenc Erdészeti Szakközépiskola levelező tagozatán, de mivel nagyon kevés időm jutott rá, nem fejeztem be. Amikor megalakult az akkori 13. sz. Bajcsai Erdészet 1990-ben, engem is odahelyeztek raktárosként, egy évvel később már én feleltem a csemetekert növényvédelmi munkáiért. Később újra belevetettem magam a tanulásba, a Kaposvári SZC Dráva Völgye Gimnáziuma, Szakgimnáziuma és Kollégiuma jogelődjénél, Barcson 2006-ban erdésztechnikus lettem, a Társaságnál pedig azóta vagyok szaporítóanyag-kezelő erdész. Raktározási feladatok ma már annyira nincsenek, hiszen minden könnyebben beszerezhető, mint korábban. Az irányításom alá tartoznak a gépkezelők, illetve a fentiekén kívül főszezonban segítik a csemeteértékesítésben is.

Munkán kívül is aktívan részt vesz az erdőgazdaság életében, az Országos Erdészeti Egyesület tagja, a vándorgyűlések

lelkes látogatója. Nem csak otthon főz szívesen, a céges programokon is többször megmutatta már tehetségét. A Gál Sándor kollégánk által alakított főzőcsapat serény tagja a nagykanizsai Dődöllfesztiválon és a zalakarosi városnapi rendezvényeken.

– Édesanyám nagyon szeretett és tudott is főzni, tőle lestem el a fortélyokat, sokszor odaállított maga mellé, figyeltem, segítettem. Nincs olyan étel, amelyet nem szívesen készítenék el. Nem csak főzni, sütni is nagyon szeretek, a kelt tésztauktól a krémesekig, tortáig bármit. Amikor új receptet próbálok ki, képes vagyok dupla mennyiségű hozzávalót megvenni, mert ha elsőre nem sikerül, akkor nekiállok még egyszer...

A sütés-főzés mellett hobbija még a vadászat és a festés, rajzolás is.

– A vadászat immár nem csak hobbi, jó ideje munka is, de valójában már 1994 óta vadászom. A festést és a rajzolás egy szerencsétlen esetnek köszönhetem, de ugye minden rosszban lehet találni valami jót is. Akkor kezdtem el, amikor a térdműtétem után hosszabb ideig kényszerültem táppénzre. Először csak képek alapján, később már a képzetelem segített. Úgy gondolom, még mindig csak amatőr szinten művelem, és mostanában kevesebb időm is

jut rá. Ehhez az elhatározás és az ihlet mellett időre és türelemre is szükség van.

Lajos fiatalon nősült, házasságából egy gyermeke született 1996-ban, aki sajnálatos módon három évvel később elhunyt. Mint mondta, a téma még mindig érzékenyen érinti, de az élet megy tovább...

Magyar Lajos

A csemetekert fontos szerepet játszik a mindennapjaiban, szereti a szakmáját, és nem tudná elképzelni, hogy mást csináljon.

– Örül a lelkem, amikor kimegyek a kertbe, látom a magoncokat kibújni a földből, figyelem, ahogy a csemeték nőnek. Ilyenkor jó érzés arra gondolni, hogy nekem is van hozzájuk közöm.

Steyer Edina

Továbbra sem javul a fapiac

Az elmúlt években a hazai erdőből kitermelt faanyag értékesítése a folyamatos keresleti piacnak köszönhetően nem jelentett problémát az erdőgazdálkodóknak és kereskedőknek. Kis túlzással azt is mondhatjuk, hogy az egész országban fokozott kereslet mutatkozott a megtermelt választékokra fajajtól és minőségtől függetlenül. Ahhoz, hogy a kialakult helyzet súlyosságát érzékeltessem, egészen 1999-ig visszamenőleg kigyűjtöttem a Zalaerdő Zrt. tűzifaárainak változását. Az alább szereplő diagram jól szemlélteti azt, hogy a folyamatos keresleti piacnak köszönhetően szinte évről évre emelni tudtuk a tűzifaválasztékok árait. Előfordult olyan év, amelyekben háromszor is emeltük a tűzifaárát.

Az 1999-es évtől napjainkig a tűzifaválasztékok ára közel négyszeresére emelkedett. A fordulópont 2019 áprilisában következett be. Az addig még keresleti piac szinte néhány hét leforgása alatt kínálati piaccá változott, ami magával hozta a tűzifa és egyéb sarangolt választékok (forgácslapfa, farostfa, papírfa, energifa) árának a csökkenését. Készleteink jelenlegi szintje a termelések visszafogásának köszönhető, a piaci nehézségek miatt a korlátozások teljes feloldása még várat magára. A sarangolt választékok közül eladási nehézségekkel küzdünk szinte minden minőségi kategóriában.

A tűzifa iránti kereslet drasztikusan visszaesett. A rostfa-, energifa-értékesítésünk előre ütemezett kvóták alapján lehetséges, de komoly problémát jelent a hazánk terü-

nagy hányadát felvevő laplemezgyártók, a papíripari gyáróriások alapanyagigénye és a hőerőművek biomasszaéhsége lehetővé tette ugyan az árak emelését, de mindenki tudta, hogy van egy határ, amelyet nem lehet átlépni, hiszen akkor ezek az üzemek a nyereségességüket kockáztatják.

Mindemellett a klímaváltozás és a szélsőséges időjárás együttes hatására Európa-szerte komoly biotikus és abiotikus károk érték az erdőállományokat, több tíz millió m³ faanyagot zúdítva ezzel Európa és a világ fapiacára. Az enyhe, meleg telek és a folyamatosan mesterségesen alacsony szinten tartott gázár, valamint az új fűtési technológiák megjelenésével a tűzifa iránti kereslet is folyamatosan csökkent.

A COVID-19-es koronavírus-járvány miatti övintézkedések tovább nehezítették az amúgy is súlyos gondokkal küszködő fapiacot és faipart. A határok lezárása és az üzemek leállása miatt beszükültek az értékesítési lehetőségeink. Azt pedig egyelőre még megbecsülni is nehéz, hogy mikorra rendeződik vissza a fenti folyamat, és mikor fognak újra teljes kapacitással termelni ezek az üzemek.

A fenti tendencia a magasabb értékű választékok esetében is hasonlóan alakult. A tölgy fűrészrönk-választékok árcsökkenése, valamint a piacra vitt faanyag szerényebb mennyisége kellett ahhoz, hogy a megtermelt alapanyag-értékesítés ne okozzon gondot Társaságunknak.

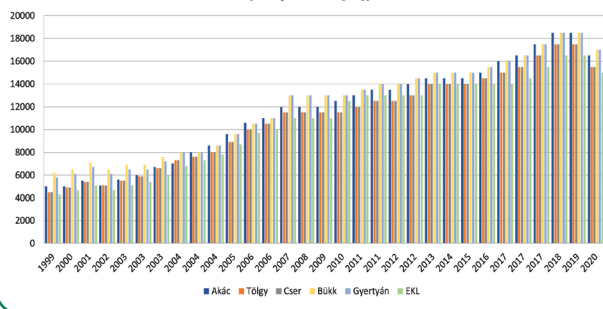
A bükk fűrészipari választékok esetében ugyanez nem mondható el, hiszen a 2019/2020-as fakitermelési szezon végére a bükk fűrészrönk-beszállításokat az üzemek leállították. A horvátországi bükk fűrészrönk feldolgozó üzemek néhány nap leforgása alatt leálltak, ezáltal a megtermelt választékainkat a szezon vége felé nehezebben tudtuk értékesíteni. Ennek ellenére a készleteinket maradéktalanul sikerült piacra vinni, és az átlagáraink is a tervezett szinten alakultak, de a 2020/2021-es szezonra a piacok zsugorodása várhatóan komoly kihívások elé állítja majd az erdőgazdaságot.

Összegzőként elmondható, hogy a kialakult helyzet a fakereskedelem minden résztvevőjét nehéz időszak elé állítja. A vevők megtartása és új piacok elérése érdekében a gazdálkodók folyamatos negatív árversenyre kényszerülnek. A hosszú távú, kiszámítható, stabil partnerkapcsolatok megtartása és ápolása a legfontosabb feladatunk. Dolgozunk kell azon, hogy a megyei feldolgozóipar továbbra is versenyképes legyen, hiszen ez nem csak az ő érdekük, hanem egyúttal a mi jövőnk záloga is.

Társaságunknak – mint a megye legnagyobb erdőgazdálkodójának – komoly felelőssége van abban, hogy a térség fűrészüzemei számára megfelelő mennyiségű alapanyagot biztosítson. Azonban nem csak ez az egy feladatunk van, hiszen hosszú távon magunk köré kell gyűjtenünk és össze kell fogunk a térség fapiaci szereplőit, és megyén belül megoldásokat kidolgozni az általunk termelt faanyag felhasználására. A fűrészipari alapanyagok hasznosításán és feldolgozásán túl, a sarangolt választékok feldolgozását és hasznosítását is meg kell oldani lehetőleg megyén belül. Például helyi fűtőművek kialakítása a nagyobb városainkban, melyek egy-egy lakótelep, vagy néhány lakótömb számára szolgáltatnak hőenergiát. A tűzifát mint nyersanyagot, minél szélesebb körben vonzóvá kell tennünk. Mindezek mellett keresnünk kell olyan megoldásokat is, amelyek hosszú távon teszik biztonságossá a gazdálkodásunkat. Ez azonban állami beavatkozás és térségi összefogás nélkül nem lehetséges.

Trojki Péter
kereskedelmi osztályvezető

Tűzifa árának változása 1999-től (fafajonként [Ft])

létén, de külföldi tulajdonú lap-lemez gyártó üzemek működő (Kronospan-MOFA, FALCO, Interspan) alacsony vásárlási igénye, illetve a külföldről ezen üzemekbe irányvonaton érkező olcsó alapanyagok beáramlása. Ennek az olcsó faanyagnak az árával nem tudjuk felvenni a versenyt. A gazdaság lassulásával ezek a gyártók nem tudják eladni az általuk megtermelt forgácslapot, ennek következtében csökken az általuk megvásárolni kívánt alapanyag mennyisége is. Az előző évekhez képest rendkívül kevés faanyagot vásárolnak, és rövid, egy hónapos megállapodásokkal teszik tervezhetetlenné és bizonytalanná ezzel a kereskedelmünket.

A piac összeomlása természetesen nem néhány nap alatt következett be, hiszen a közelgő változások jelei már a 2017-es, 2018-as évtől mutatkoztak. A sarangolt választékok

Munkában az új forwarder-harvester gépek

A fahasználati ágazat első fél éves feladatai a Lenti Erdészetnél

A fahasználati ágazat a január-februári időszakban fő feladatként a minőségi bükkös és tölgy véghasználati faanyag kitermelését és piaci értékesítését végezte. A klasszikus havas, fagyos időjárás elmaradt, de az alacsony csapadékmennyiség kedvezett a fakitermelésnek, így márciusig a tervezett mennyiséget kitermeltük. Kiemelten kezeltük a többnyire gyérítésekől kikerülő erdeifenyő forgácsfa termelését és folyamatos szállítást is a Papierholz GmbH. felé, megteremtve a tavaszi-nyári időszak stabil piaci hátterét.

Március 16-tól fakitermelési, pontosabban fadöntési korlátozás lépett érvénybe, a koronavírus-járvány miatt a fapiac végképp ellehetetlenült. A már fekvő faanyag felkészítését, közelítését és kiszállítását elvégeztük, majd előrehozva a jelölési és becslési feladatokat, megszakítás nélkül folytattuk a szakmai munkát. Itt kell megemlíteni, hogy a vállalkozói, kereskedelmi munkaszervezés során a vírusveszély ellenére minden kolléga helytállt. A vállalkozók többsége erdészeti ajánlás és segítségnyújtás mellett átállt az elektronikus számlázásra.

Évről évre nagy szakmai kihívást jelent a természetvédelmi területeken termelt faanyag határidőre történő közelítése és kiszállítása a rakodókra. Az idei tavaszon a hatályban lévő erdőtörvény volt segítségünkre, az erdőtervi leírólapokon meghatározott március 15-i határidőt felülírva március 31-ig adott lehetőséget a munka elvégzésére, amit maradéktalanul sikerült betartanunk.

Április hónapban visszafogott tempóval, a vevőkkel folyamatosan kapcsolatot tartva, a kereskedelmi helyzet függvényében heti értékelések mellett, korlátozott mértékben folyt a fakitermelés. A hónap első felében a stabil kereslet miatt az erdeifenyő forgácsfa termeléseket indítottuk újra, majd a téli erdeifenyő fűrészrönk készletszint csökkenése után a hónap második felében elkezdtük a minőségi épületfa-alapanyagot adó erdők vágását is. Vásárlóink igényét feltétlenül szeretnénk volna kielégíteni, a termeléseket a várható kereslethez igazítottuk. Április hó-

napban 6618 m³ faanyag-értékesítés mellett a készletszintünk 3139 m³-rel csökkent. A harmadéves tervet 8389 m³ termelési elmaradás mellett 27.756 m³-rel teljesítettük. Öröndetes volt az apríték-alapanyag helyi vevő részére történő részbeni értékesítése, majd az ausztriai szállítások megindítása után az előző évi készletek felszámolása. Így vágástakarítási feladatunkat gazdaságosan el tudtuk végezni az ültetési feladatok megkezdéséig.

Az utóbbi években a vegetáción kívüli fakitermelési szezon feladatainak teljesítéséhez az összes fakitermelő kapacitás bevonására szükség volt, mivel egyrészt a hatósági előírások nagy része erre az időszakra engedélyezi a fakitermeléseket, másrészt a fapiac a „nem lében lévő” faanyag nagy részét az idei évig biztosan felvette. Az a feladatunk, hogy ősztől jó minőségben, határidőre, alacsony költségszint mellett teljesítsük a fakitermelési főszezont. Ehhez arra van szükség, hogy vállalkozóink túléljék a tavaszi-nyári termelési korlátozásokat, másrészt a fapiac normalizálódjon és stabilizálódjon. Hosszú távon a kiszámíthatóság az alacsony termelési költség alapja, a jelenlegi feltételek és lehetőségek jelentős javulására van szükség.

A Lenti Erdészet gépüzemi eszközállománya jelentősen bővült az elmúlt fél évben, április hónapban megérkezett a Ponsse Beaver harvesterből és Ponsse Gazelle forwarderből álló fakitermelő-közelítő géppár. Az első munkában töltött hét oktatóval egybekötött gépatadással, telephelyi és terepi gépkezelői képzéssel telt el. A harvester a választ-

ható legkönnyebb, H5 típusú termelőfejjel érkezett, ami 10 méteres, nagy kinyúlású darugémre került felszerelésre. Alapvetően lucfenyőtarvágások és erdeifenyő első és második növedékfokozó gyérítések termelésére alkalmas, de több vállalkozó egyenes törzsű, kevés oldalággal rendelkező lombos faállomány gyérítésére is használja.

Tavaly nyáron erdészetünkhöz került a Zalaerdő Zrt. első saját tulajdonú, akkor már hetedik évét dolgozó Sampo harvestere is. Vele párhuzamosan, egy hónap késéssel, az erdészetnél bérelti jogviszonyban dolgozó John Deere 1210 típusú forwarder szerződése is megszűnt. Az így kialakult géppár lucos állományokban dolgozott az idei év áprilisáig – a kihordószerelvény nagyobb teljesítményét kihasználva – a téli hónapokban kiegészítésként egy bükkös-felújítás közelítési munkáit is elvégezte.

Fő cél a gépek folyamatos és hatékony kihasználása, amit a harvesterek közelítés-független termelési technológiája mellett a forwarderek időjárástól függő közelítési munkájának folyamatos összehangolásával igyekszünk elérni. Három gyakorlott gépkezelő a négy gépen a termelési és közelítési feladatok arányában gyérítésben akár két döntő-előközelítő-gallyázó-daraboló gép – egy kihordószerelvény összeállításban is tud termelni. A téli időszakban egy harvester mellett két forwardert tervezünk dolgoztatni, egyiket felújítógásban alkalmazva.

Erdészetünk a négy fakitermelő géppel komoly fakitermelési kapacitással rendelkezik a Zalaerdő termelési feladatainak végrehajtásához. A társerdészetek felé a kapacitás 50 százalékát tervezzük átadni. A harvesterek a gyérítési feladatok széles spektrumát képesek elvégezni, a Sampo harvester üzemben tartásával a törzskiválasztó gyérítésektől a második növedékfokozó gyérítésekig, az időközben felmerülő luc szűkárók felszámolása mellett.

Lukács István
fahasználati ágazatvezető

Nem múlhat el augusztus utolsó szombatja zalai vadásznapi nélkül! Idén ráadásul az a megtiszteltetés érte meggyénket, hogy – a megyei vadásznapot kibővítve – mi tarthatjuk az országos rendezvényt 2020. augusztus 29-én.

HAGYOMÁNYOK

A rendezvény idén is a Hubertus-misével kezdődik, majd az ünnepélyes megnyitóbeszédeket hallgathatjuk meg a nagyszínpadról, majd felavatjuk az ifjú vadászokat.

A festői szépségű völgyben egyebek mellett kulturális és szakmai bemutatókkal, koronglövészettel, íjászattal és Stihl-Timbersports-bemutatóval várjuk a kedves érdeklődőket. A vadászok tevékenységét kiállításal, könyvbemutatóval, vadászkutya-bemutatóval tárjuk az érdeklődők elé.

A Zalai vadászati évadnyitó egyben fontos gasztronómiai esemény is, ahol a rendezvényre látogatók különféle ételeket kóstolhatnak. A völgyben a zalai vadásztársaságok és a Zalaerdő vadászházainak főzőcsapatái a maguk által főzött vadételekkel várják az érdeklődőket.

A rendezvény idejére elkészül az immár a Zala megyei vadásznapi védjegyévé vált kis kápolna szerkezeti felújítása – jelenlegi formáját megtartva. Az építmény új burkolatot kap, kapuját is megerősítik.

SZÓRAKOZÁS

A fellépők kiválasztásánál törekedtünk arra, hogy ismert Zala megyei művészek is lehetőséget kapjanak, így kerestük meg a Köztársaság Bandját és a Tales of Evening együtteseket.

Előbbi, 2010-ben alakult, nagykanizsai kötődésű zenekar célja a magyar népzene modern megszólaltatása, izgalmas értelmezése akusztikus, népi hangszerekkel. Igyekeznek eddig kevésbé ismert dalokat feldolgozni, illetve a régiakat mai környezetbe helyezni. Hangzásuk jellegzetessége Szabó Máté és Lipics Gergő virtuóz, elemi erővel ható hegedűjátéka, valamint Czupi Veronika különleges énekhangja. A zenekar tagjai eredendően valamennyien népzene-szek, táncházzi muzikusok. Zenéjük műfajilag nehezen behatárolható: fiatalos, lendületes, időszerű zene, igazi, jó értelemben vett világgzene.

A Tales of Evening együttes, 2011 óta működő formáció alapítója a toronyiszentmiklósi Ádám Attila, a zenekar billentyűse és dalszerzője, aki saját instrumentális és atmoszférikus zenéit teljes zenekari környezetben szerette volna viszonthallani, továbbgondolva a dalokat gitárral, dobokkal és énekdallamokkal. Ehhez olyan zenésztársakat keresett, akik szintén szeretik ezt a világot, a fülbemászó dallamokat és a szimfonikus betétekkel dúsított metált.

Szerettünk volna a gyerekek kedvére is tenni, ezért olyan zenekart kerestünk a délutáni műsorba, amely köztudottan óriási

Országos vadásznapi és Zalai vadászati évadnyitó

FOTÓ: VARGA GYÖRGY

sikernek örvend. Buda Gábor 1996 nyarán, gimnáziumi barátságok nyomán alapította meg az akkor még négytagú Alma Együttest. Kezdetben a felnőtt közönségnek játszottak magyar költők verseinek megzenésítéseit. Egy véletlen felkérés kapcsán kezdtek el gyerekeknek zenélni. Az első gyerekkoncertnek akkora sikere volt, hogy rögtön másik négy felkérést kaptak az ott jelenlévő pedagógusoktól. Hamarosan azon kapták magukat, hogy már csak gyerekkoncertjeik vannak. Ezért mondják magukról, hogy a gyerekek választották őket.

Esti „sztárfellépőnk” az a Kerekes Band lesz, amelynek tagjai egyszer már elképráztatták az erdész szakmai közönséget az OEE Vándorgyűlésén. A kétszeres Fonogram-díjas együttes története a füledt hangulatú moldvai, gyimesi táncházaktól a világgzenei nagyszínpadokig több mint húsz évet ölel fel. Ezalatt az időszak alatt hozták létre azt a hangzást, amely összetéveszthetetlen a hazai és nemzetközi világgzenei szintéren. A moldvai zene pulzálását idéző tempó kiegészülve a riffközpontú furulya- és koboz-témákkal, másnéven Ethno Funk.

Érdekesség, hogy a Köztársaság Bandja, a Tales of Evening és a Kerekes Band is lépett már fel a méltán nagy hírű, budapesti A38 Hajón. A kulturális erődítmény 17 éve ad otthont koncerteknek, színházi előadásoknak, filmvetítésnek, fesztiváloknak és irodalmi esteknek. Az egykori ukrán szénszállító hajóról – régi nevén Artemovszk – a Petőfi Rádió készített egészestés élő felvételeket számos énekessel, zenekarral.

A rendezvény záró programja az a Sárkányszív című családi musical lesz, amely Nagy Lajos és Luxemburgi Zsigmond hatalomváltásának időszakában játszódik, és az egyedüli magyar alapítású lovagrendről szól. A kalandos történelmi játékot Moravetz Levente színész, rendező, író és a Bon-Bon együttes tagja, Szolnoki Péter szerezte. Az előadás főszerepeiben Sasvári Sándor, Kardffy Aisha, Bot Gábor, Lukács Dániel, Reiter Zoltán, Katz Zsófia, László Csaba, Rudán Joe, Besenczi Árpád, Beleznay Endre és Gergely Róbert is látható lesz.

A program az Országos Magyar Vadászkamara Zala Megyei Területi Szervezete, a Zala Megyei Vadászszövetség

és a Zalaerdő Zrt. közös szervezésében valósul meg.

A rendezvény támogatását ezúton köszönjük több szervezetnek, cégnek és vállalkozónak!

További információ a www.zalaerdo.hu oldalon és a Zalaerdő hivatalos Facebook-oldalán.

Steyer Edina

ALMA EGYÜTTES

KEREKES BAND

TALES OF EVENING